

Kunnskapsdepartementet

Vår ref.:
MFHDeres ref.:
26/1138Dato:
10. juni 2026

Hørings svar om forslag til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe for en begrenset periode

Tekna er fagforeningen for over 119 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge, både i offentlig og privat sektor.

Nærmere 1000 av våre medlemmer jobber i skolen, de aller fleste i videregående opplæring. Utdanningspolitikk berører bredden av vår medlemsmasse.

Det vises til Kunnskapsdepartementets høring om forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven om adgang til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe i en begrenset periode. Tekna gir med dette sine innspill til forslaget.

Behovet for en ny hjemmel

Tekna viser til departementets spørsmål om hvilket behov det er for å pålegge midlertidig opplæring utenfor egen gruppe. Tekna mener det er nødvendig med en slik midlertidig adgang både i de tilfellene der det går alvorlig utover læringsmiljøet til medelevene, og når det går alvorlig ut over medelevers og ansattes trygghet. For læringsmiljøet mener Tekna det er viktig at det også legges vekt på det opplevde læringsmiljøet for øvrige elever i klassen i de tilfellene der mindre inngripende tiltak ikke løser situasjonen. Samtidig er det viktig at eleven som pålegges undervisning utenfor egen gruppe får god oppfølging og en overgang tilbake til klasserommet som kan bidra til bedre inkludering i klassemiljøet

En slik adgang vil kunne gjøre det lettere for skolen og lærere å sette klasse- og læringsmiljø for flertallet av elevene i sentrum i de tilfellene der en eller et lite antall enkeltelever er utagerende, truende, ute av stand til å oppføre seg eller utgjør en sikkerhetsrisiko i klasserommet. Det bør bestrebes en lik tolkning av begrepet «alvorlig» i hele landet, og Tekna imøteser departementets forslag til hvordan dette kan løses.

Vilkår og terskel for bruk

Tekna mener det er nødvendig at lovteksten rammer inn slik at tiltaket først kan iverksettes når det går alvorlig ut over, og ikke bare dersom det går ut over læringsmiljø eller trygghet. Terskelen må balansere hensynet til læring mot verdien av klassemiljø, og bør derfor være høyest for å pålegge undervisning utenfor egen gruppe når barnet er yngst.

Tiltakets varighet

En varighet på fire uker virker å være en god balanse mellom hensynet til gruppetilhørighet og tiden som er nødvendig for å samarbeide og legge til rette for justeringer som gir en bedre skolehverdag for hele klassen ved tilbakeføring. Mulighet for en forlengelse virker også som en løsning som balanserer hensynene på en akseptabel måte.

Etter Teknas mening vil flere forlengelser enn én kunne medføre at midlertidige tiltak får en mer varig karakter. I de tilfellene der tiltaket enten oppleves varig eller hvor det er behov for mer varige tiltak mener Tekna det er nødvendig å benytte skolebytte i noe større grad enn i dag.

Gjennomføring av tiltaket

Å fullføre grunnskole og videregående skole er viktig for å hindre utenforskap senere i livet. Tekna mener det er viktig at kompetansemålene ikke kan fravikes, og støtter departementets understreking av at skoleeier må være særlig oppmerksom på «krav til kompetanse i undervisningsfag, og reglene om at bare de som er ansatt i lærerstilling kan ha faglig ansvar for opplæringen». Tekna mener det er viktig at opplæringen i fagene ikke settes på pause eller gjør at eleven kommer tilbake til klassen faglig svakere eller har mistet mye opplæring klassen har hatt mens eleven var pålagt undervisning annet sted.

Under gjennomføringen av tiltaket bør det også vurderes hvilke tiltak som kan være eller er nødvendige ved overgangen tilbake til klasserommet slik at det opplevde læringsmiljøet for elevene ikke automatisk rykker «tilbake til start» etter en kort periode på fire til åtte uker.

Forholdet til mindre inngripende tiltak

Tekna mener at mindre inngripende tiltak bør være prøvd før opplæring utenfor egen gruppe pålegges.

Overgang tilbake til klassemiljøet

Tekna mener de eksisterende pliktene skolen har for å sikre at alle elever har det trygt og godt på skolen bør være tilstrekkelige for å ivareta dette. Samtidig påpeker vi at eksisterende rettigheter og plikter for skolen rundt skolemiljøet i disse sammenhengene må bety at det gjøres justeringer og tiltak i klassen mens eleven er pålagt undervisning et annet sted. Tiltakene bør være slik at tilbakeføringen lar eleven bli en del av det sosiale klassemiljøet, og samtidig ikke setter eleven faglig tilbake.

Tekna er opptatt av å sikre at elever som pålegges undervisning utenfor egen gruppe får et godt faglig opplegg, og ikke faller faglig fra undervisningen mens de undervises et annet sted.

Læreres rett til et trygt arbeidsmiljø

Tekna vil påpeke at departementet i høringsnotatet i liten grad reflekterer rundt eller presenterer tiltak for å ivareta sikkerheten for de lærerne som skal undervise elever som får pålegg om undervisning utenfor egen gruppe. Tekna er opptatt av at elevenes faglige utvikling skal ivaretas gjennom denne perioden, men vil understreke at det vil kreve mer av lærerne. Det gjelder særlig i de tilfellene der pålegget skyldes en oppførsel som går alvorlig ut over tryggheten til medelever og ansatte.

Departementet bruker i sitt høringsnotat eksempelet med at det forskjell for en lærer å bli slått av en femåring og en nittenåring (første avsnitt på side 20), men i de videre utgreiingene av eksempler på andre situasjoner eller om det er behov for en slik hjemmel foretas det ingen nærmere vurdering rundt lærerens trygghet og sikkerhet på jobb. Antallet lærere som opplever vold, trusler og trakassering fra elever er økende. Tekna mener som nevnt tidligere at det er behov for en slik hjemmel, men vil samtidig understreke at lærernes rett til et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø må ivaretas også for de som underviser elever som blir pålagt undervisning utenfor egen gruppe. Dersom en lærer blir sittende alene med en eller flere elever som av skolen er definert som en alvorlig risiko bør det etter Teknas mening vurderes om det er nødvendig med risikotillegg eller liknende for de som får denne oppgaven. Undervisningstimer for denne elevgruppen må også kompenseres på minimum samme nivå som for å undervise en klasse i samme fag, slik at det ikke blir mindre uttelling for den enkelte lærer å stå for undervisningstimer for denne elevgruppen. Tekna mener det er avgjørende at departementet i det videre arbeidet vurderer slike tiltak.

Med vennlig hilsen

Sonja Lovise Berg
direktør samfunnspolitikk